

**SÅ VILL VI
UTVECKLA MALMÖS
ÄLDREOMSORG**

Socialdemokraterna

”Tryggheten kommer först

Äldreomsorgen är en av de viktigaste delarna av det vi kallar den svenska välfärden. Utan den skulle Sverige se väldigt annorlunda ut och villkoren för familjers liv, inte minst kvinnornas, hade varit radikalt annorlunda.

Tryggheten i att veta att det finns stöd när jag eller mina anhöriga behöver det på äldre dar gör att jag inte måste gardera mig och ägna stora delar av livet åt att oroa mig. Jag vågar satsa på att förverkliga mina ambitioner i unga år. Särskilt kvinnor avlastas från ett mycket stort omsorgsåtagande som potentiellt skulle kunna hålla dem ifrån arbetsmarknaden och möjligheten att förverkliga sina drömmar. De samhällsekonomiska vinsterna är mycket stora, liksom för jämställdheten. Men då räcker det inte bara att man vet att servicen och omsorgen finns utan också att den håller en sådan kvalitet att den ger mervärde i de äldres vardag.

I ljuset av coronapandemin har brister i hur äldreomsorgen fungerar blottlagts. Alltför lite resurser ger en verksamhet som fortfarande i alltför hög utsträckning bygger på deltidsanställningar, timvikarier och delade turer. Malmö har mindre av detta än många andra kommuner och vi har undvikit fällan att göra äldreomsorgen till en marknad. Men vi har samma utmaningar som alla andra med en bristande attraktivitet på arbetsmarknaden för arbeten inom äldreomsorgen och en utveckling inom sjukvården som ställer allt högre krav på kompetens inom äldreomsorgen.

I denna skrift pekar jag på fem viktiga utvecklingsområden som jag menar att vi behöver koncentrera oss på för att utveckla äldreomsorgen.

Anders Rubin (S)

Kommunalråd med ansvar för hälsa, vård och omsorg

MER RESURSER

Äldreomsorgen är än idag påverkad av sin historia. Den utformades på den tiden när kvinnors förväntade plats var i hemmet och det utslutande låg på dem att ge vård och omsorg. Kvinnodominansen är därför tydlig och deltidstjänster och timanställningar fortfarande vanliga.

Vägen mot att professionalisera äldreomsorgen och göra den till en arbetsplats som alla andra förutsätter ökade resurser. Deltidstjänster, timavlöningar och en hög grad av rekrytering av personer som, när de anställs, saknar vård och omsorgskompetens är en ond spiral och bidrar till att utvecklingen av äldreomsorgen hålls tillbaka. Samtidigt pågår en stor omvandling av sjukvården i Sverige som innebär att mer vård och omsorg ska ges i hemmet, vilket ställer högre krav på både omfattning och kvalitet inom äldreomsorgen.

När den stora generationen född på 40-talet i större utsträckning behöver stöd i vardagen ökar behovet av kommunal vård och omsorg kraftigt. För oss socialdemokrater är det därför självklart att prioritera välfärden. Äldreomsorgen behöver helt enkelt mycket mer pengar de kommande åren om den på allvar ska kunna vara världens bästa äldreomsorg. Nu är inte det inte läge för stora skattesänkningar.

EN ATTRAKTIV ARBETSPLATS

Alla ska känna stolthet över sitt yrke och det arbete man utför, det är viktigt för det egna välbefinnandet och för att verksamheten ska fungera på bästa sätt. Även äldreomsorgen behöver attrahera de mest lämpliga och mest motiverade.

Vi måste därför komma åt och åtgärda de hinder som finns och förstärker äldreomsorgens låga status, särskilt bland unga som är på väg ut på arbetsmarknaden. Utvecklingen mot en skyddad yrkestitel för undersköterskor är därför en mycket viktig reform. Det ska märkas att jag har skaffat mig en utbildning och högre kompetens.

Ett hinder är att de arbetsvillkor som ofta erbjuds, som deltidstjänster och timavlöningar, kan bidra till uppfattningen att ett arbete i äldreomsorgen är något man har bredvid något annat. Men det finns också en påtaglig kultur inom äldreomsorgen som är ganska långt ifrån den tillitsbaserade styrning som vi strävar efter. Kontroll, detaljering och minutbaserade scheman har ofta ett vällovligt syfte, men det sänder signalen att den som arbetar i verksamheten har ett ansvar att enbart göra det man blir tillsagd att göra.

Vi behöver vända detta så att de anställda tillsammans med sina brukare utformar servicen och omvårdnaden på det sätt som brukaren vill ha det. Kvalitet uppstår när det känns bra för brukaren, inte när en uppgift på ett schema bockas av.

UTVECKLAT CHEFSSKAP OCH FOKUS PÅ KVALITET

Studier visar att den viktigaste förklaringen till att vissa verksamheter presterar bättre än andra handlar om det verksamhetsnära ledarskapet. Äldreomsorgen är i det avseendet inte annorlunda. Viktigast för att öka kvaliteten i äldreomsorgen är därför chefen som arbetar närmast den personal som verkligen gör jobbet, alltså de allra närmast brukarna. Min erfarenhet från flera olika kommunala områden är att kvaliteten ökar när hela organisationen fokuserar på just kvalitet. Det låter enkelt, men i själva verket är det en rejäl utmaning när många andra intressen pockar på uppmärksamhet, trender sköljer över verksamheten och det finns ett ständigt flöde av politiska initiativ. Ett tydligt ledarskap från politiken, förvaltningsledningen och stödorganisationer som tar sikte på att hjälpa den närmsta chefen att tillsammans med sin personal utveckla kvaliteten i sin verksamhet är avgörande för att lyckas. Det är en resa som Malmö stad har påbörjat och som kommer att fortsätta under en lång tid.

Kvalitet ser olika ut. Att mäta den är komplicerat. Enkäter ger ofta en ofullständig bild och behöver kompletteras genom att verksamheten hela tiden för en dialog med brukare och anhöriga genom direkta samtal från chefer. Det är lärande och brukaren som ska vara i centrum – inte kontroll och krav.

DIGITALISERA FÖR ÖKAD SJÄLVSTÄNDIGHET

De allra flesta av oss vill klara sig själva i vardagen, först när det inte längre går är vi villiga att ta emot hjälp och stöd. Hur mycket hjälp vi behöver beror till stor del på hur samhället är utformat. Bor vi bredvid en livsmedelsaffär och de fysiska förutsättningarna för att ta sig dit är goda kommer vi kanske att avstå från stöd med inhandling. Hur staden ser ut och planeras är därför viktigt för att öka äldres självständighet.

Med den digitala tekniken öppnas möjligheter för den enskilde att klara sig själv längre. Den kan också bidra till ökad trygghet i form av delaktighet och självständighet. Digital teknik gör dessutom själva omsorgsarbe-

tet mer effektivt och pålitligt. Vanliga nycklar kan ersättas med digitala lås som kräver individuell signering. Riskerna blir mindre och det blir lättare för personal att komma till undsättning när någon larmar. I det dagliga arbetet läggs mindre tid på att leta upp rätt nycklar och dokumentationen kan ske automatiskt. Med trygghetskameror istället för besök av hemtjänsten under natten blir det lättare att sova ostört.

Genom att ta vara på alla de digitala möjligheter som finns ser vi till att öka människors självständighet och trygghet samtidigt som vi underlättar för personalen. Digitaliseringen är ett sätt att möta framtidens utmaningar.

STÄRKTA SOCIALA BAND MOTVERKAR ENSAMHET

Inget påverkar vår hälsa så mycket som sociala möten och relationer. Vi människor är helt enkelt skapade för att leva tillsammans, äta tillsammans och uppnå mening tillsammans. Risken för ofrivillig ensamhet och isolering ökar med åldern och kan få såväl fysiska som psykiska konsekvenser. I längden har det också stor betydelse för hur mycket stöd den enskilde kommer att behöva.

Vi arbetar därför med att utveckla och stödja sammanhang där äldre kan träffas. Vi skapar mötesplatser, stödjer pensionärsorganisationer i deras arbete och motverkar äldres digitala isolering. Coronapandemin har dessvärre satt en del av detta på paus, men när den är över kommer vi att fortsätta prioritera förebyggande insatser.

Majoriteten av omsorgsarbetet görs inte av samhället utan av anhöriga och är för de flesta en självklarhet i en nära relation. Vi tar hand om varandra i äktenskap, i familjen och i släkten eller som vänner och bekanta. Hur samhället stödjer och möter anhöriga har därför avgörande betydelse för hur mycket livskvalitet en kommunal verksamhet kan bidra med. Om anhörigas omsorgsarbete inte är frivilligt eller om det överstiger den anhöriges förmåga måste samhället finnas där och se till att den enskildes livskvalitet inte blir lidande. Vi behöver jobba mer uppsökande, stödjande och förebyggande med våra äldre och deras anhöriga.

Socialdemokraterna
Malmö

KONTAKTA OSS:

Hemsida: socialdemokraternamalmo.se

Facebook: facebook.com/smalmö

Telefon: 040-631 22 30